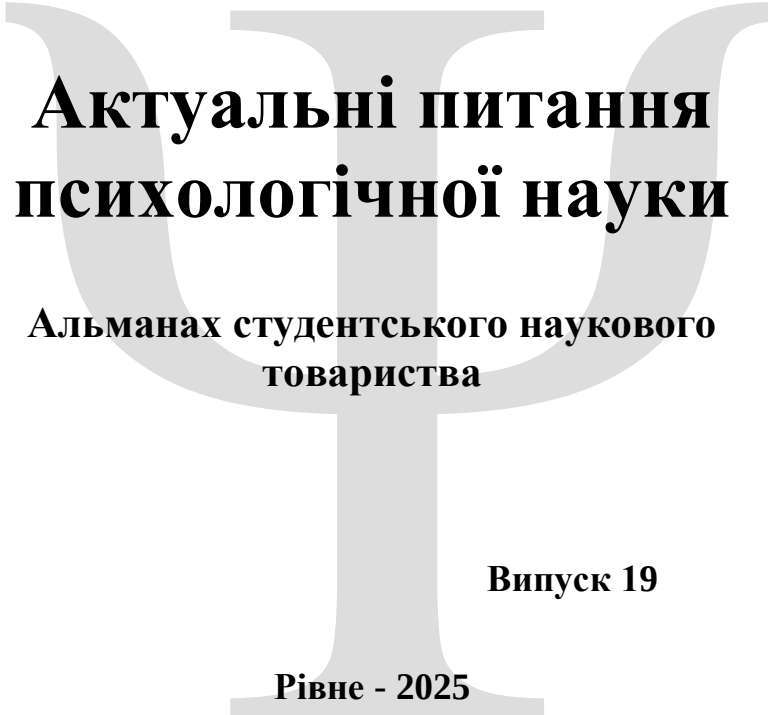

**Рівненський державний
гуманітарний університет**

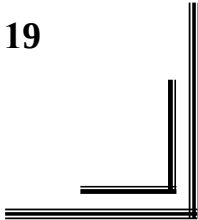

Актуальні питання психологічної науки

**Альманах студентського наукового
товариства**

Випуск 19

Рівне - 2025

ББК 88

А 43

УДК 159.9

Актуальні питання психологічної науки: Альманах студентського наукового товариства. Вип. 19. Рівне: РДГУ, 2025. 118 с.

Головний редактор:

Олег Рудюк, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

Редакційна колегія:

Наталія Михальчук, доктор психологічних наук, професор, професор, завідувач кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Главінська, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Віталій Павелків, доктор психологічних наук, професор, професор кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії, декан психолого-природничого факультету РДГУ;

Олена Ставицька, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ;

Олена Сторож, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри загальної психології, психодіагностики та психотерапії РДГУ.

За достовірність фактів, дат, назв тощо відповідальність несуть автори матеріалів.

Друкується за рішенням Вченої Ради РДГУ (протокол від 22 грудня 2025 року, № 13)

ЗМІСТ

Бойчук Л. Вплив типу батьківського ставлення на формування особистості дітей дошкільного віку	5
Бойчук О. Психологічні особливості формування мотивації до навчання в підлітковому віці	8
Борисюк Д. Роль емоційного інтелекту у розвитку особистості	11
Гончарук О. Особливості образної пам'яті у підлітковому віці	16
Гордієнко В. Ціннісні орієнтації як чинник психологічної готовності військовослужбовців до професійної діяльності	19
Григорієва А. Особистісні чинники агресивної поведінки в юнацькому віці	23
Долинюк М. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	26
Єленець Ю. Вплив соціальних мереж на самооцінку підлітків	32
Жилка Н. Вплив типу батьківського ставлення на формування навчальної мотивації підлітків	35
Комар О. Вплив соціальних мереж на психічне здоров'я юнацької молоді	39
Кондратюк Н. Шляхи формування комунікативної компетенції медичних працівників	42
Кривко Н. Основні чинники психологічного благополуччя молоді в умовах війни	47
Марчук Д. Вплив тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації	50
Мисько Я. Вплив порушення сну на психічний стан особистості	54
Мовчко О. Соціальні мережі як чинник розвитку депресивних станів	57
Мординська А. Психологічні методи впливу на стан стресу в юнацькому віці	62
Ольховик С. Вплив емоційного стану людини на увагу	64
Петровець А. Методи психокорекції емоційної сфери в юнацькому віці	67
Поліщук А. Роль тривожності у розвитку емоційного інтелекту здобувачів вищої освіти в умовах війни	69
Попчук Д. Вплив емоційної сфери особистості на мотивацію діяльності	74

Праск А. Психологічні чинники психосоматичних розладів у молоді.....	77
Пустотіна С. Вплив корпоративної культури на рівень мотивації та задоволення роботою.....	79
Рачинська О. Особливості міжособистісних конфліктів в юнацькому віці	82
Романюк М. Психологія віральності контенту В Youtube	87
Ромашук К. Вплив травмівного досвіду на розвиток особистості підлітка.....	93
Сімончук Д. Особливості спілкування дітей молодшого шкільного віку	96
Сорокіна А. Використання арт-терапевтичних методів в роботі з військовими з ПТСР	99
Тодорович А. Психологічні особливості спілкування в юнацькому віці.....	102
Харчук Б. Особливості соціально-психологічної адаптації дітей, які постраждали від війни	105
Юшук А. Особливості дослідження депресивних станів у молоді	110
Янковська І. Психолого-педагогічні умови розвитку поведінкової і вольової саморегуляції у підлітковому віці	114

завдання – допомогти зберігати та розвивати ці ресурси, підтримувати молодь не лише як об’єкт турботи, а як активних учасників змін.

Список використаних джерел

1. Волинець Н.В. Психологічні особливості особистісного благополуччя в професійній сфері життєдіяльності: монографія. Хмельницький : Вид-во НАДПСУ, 2019. 620 с.
2. Кашлюк Ю.І. Основні чинники, які впливають на психологічне благополуччя особистості. *Проблеми сучасної психології: зб. наук. праць Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, Ін-ту психології ім. Г. С. Костюка НАПН України. Кам'янець-Подільський: Аксіома, 2016. Вип. 34. С. 170-186.*
3. Назар О.Ю. Посттравматичне зростання в контексті моделей психологічного благополуччя. *Габітус*. 2023. Вип. 48. С. 125 – 130. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-5208.2023.48.22>
4. Титаренко Т. М. Посттравматичне життєтворення: способи досягнення психологічного благополуччя: монографія / Національна академія педагогічних наук України, Інститут соціальної та політичної психології. Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2020. 160 с.

ВПЛИВ ТРИВОЖНО-ДЕПРЕСИВНОГО РОЗЛАДУ НА АДАПТИВНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ В ПЕРІОД РЕАБІЛІТАЦІЇ

Марчук Діана, здобувач ОС «бакалавр», 4 курс, РДГУ

Керівник; Сторож О. В., кандидат психологічних наук, доцент

Актуальність теми дослідження. На сьогоднішній день, в умовах тривалих бойових дій, багато військовослужбовців ЗСУ мають потребу в реабілітаційному відновленні. В ході виконання своїх службових завдань вони отримують фізичні і психічні травми. Захисники постійно перебувають в небезпечних для життя умовах, переживають багато травматичних подій, які безпосередньо впливають на їх психічне здоров'я і можуть знижувати адаптивність. Такі умови часто призводять до розвитку психічних розладів, що

включає і тривожно-депресивний розлад, який значно впливає на адаптивність військовослужбовців та ускладнює процес реабілітації.

Проблема впливу тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації є актуальною, адже в українському науковому просторі ця тема є недостатньо дослідженою. Більшість досліджень не враховують складний період відновлення психічного здоров'я та його значення у формуванні адаптивних навичок, задля профілактики повторних психічних розладів та забезпечення успішного відновлення втрачених функцій особистості.

Війна негативно впливає на стан психічного здоров'я і може сприяти розвитку коморбідних тривожно-депресивних станів. Поєднання цього розладу із впливом стресових подій негативно позначається на адаптивності військовослужбовців ЗСУ. У дослідженні теоретичних аспектів впливу тривожно-депресивного розладу на адаптацію військових в період реабілітації ми спиралися на праці таких дослідників, як: О. Заремба, В. Берка, В. Кондрюкова, В. Корженко, Г. Мороз, В. Мухіна, Р. Осадчук, Н. Павлик, Т. Паронянц, Н. Пророка, І. Сазанової, І. Слюсар, І. Сорока, Ж. Тіссо, Т. Титаренко, О. Ткаленко та інші.

Мета дослідження: здійснити теоретичний аналіз впливу тривожно-депресивного розладу на адаптивність військовослужбовців ЗСУ в період реабілітації.

Виклад основного матеріалу. Триваючий військовий конфлікт в Україні має суттєвий вплив на психічне здоров'я військовослужбовців Збройних сил України. Пережиті події, стрес, смерті побратимів або цивільних, які їм довелося побачити на власні очі, глибоко позначається на їхньому психологічному стані. Інтенсивність і довготривалість знаходження в небезпечних для життя умовах, ймовірно, посилює ризик розвитку і тяжкість тривожно-депресивних розладів, які можуть значно впливати на адаптивність військовослужбовців.

Одне із сучасних емпіричних досліджень поширеності коморбідних тривожних і депресивних синдромів у військовослужбовців, які зазнали травм і поранень під час бойових дій в 2023 та 2020 рр. проводили О. Заремба, Г. Мороз, І. Сорока та

О. Ткаленко. У результаті дослідження у військово-медичних центрах було виявлено тривожні розлади у більше ніж 66% військових, та більше ніж у 70% зафіксовано депресивний синдром [5].

В. Корженко та ін. зазначають, що військові конфлікти, збройні сутички та інші екстремальні події зазвичай призводять до значного зростання рівня стресу серед населення. Ці обставини можуть провокувати різноманітні психічні розлади, тривожно-депресивні стани, хронічний стрес та посттравматичний стресовий розлад (ПТСР), що мають довгострокові негативні наслідки як для окремих людей, так і для суспільства в цілому [2].

Н. Павлик в одній із своїх наукових статей наголошувала, що через специфіку виконання бойових завдань, військовослужбовці є однією з найбільш вразливих категорій населення, як фізично, так і психологічно. Вони безпосередньо приймають на себе основний тягар наслідків збройних конфліктів. Це підкреслює значущість психологічних перевантажень та емоційно-стресового напруження, які відчувають військові, залучені до міжнаціональних конфліктів [4].

О. Корженко та ін. вказують, що тривожно-депресивні розлади – це результат поєднання фізіологічного та психологічного стресу. Дистрес, що спричинений екстремальними умовами, наприклад війною, активує гіпоталамно-гіпофізарно-адреналінову вісь, що підвищує рівень гормону стресу (кортизолу). Постійне підвищення кортизолу виснажує когнітивні функції і служить поштовхом розвитку коморбідних тривожних і депресивних розладів. Постійний вплив бойових дій чи соціальних проблем посилює відчуття безнадії та безсилля, які є основними чинниками розвитку депресивних станів. Крім того, невизначеність майбутнього та постійна загроза життю підтримують стан хронічного стресу, що провокує підвищення тривожності. МКХ-10 та МКХ-11 вказують, що поєднання тривожно-депресивних розладів із стресовими подіями можуть перерости у розлад адаптації [2].

Р. Осадчук у своїй статті вказував, що небезпечні для життя умови значно впливають на безпечне перенесення таких подій та формування необхідного рівня адаптивності. Дослідження тривожних станів у військовослужбовців свідчать про те, що ці події впливають не лише на їхнє особисте психологічне здоров'я, а й на бойову

ефективність та загальний стан військового підрозділу. Професійні військовослужбовці та офіцери, виконуючи службові обов'язки, часто стикаються з невротичними розладами та підвищеною тривожністю. Це негативно впливає на їхню адаптивність та ефективність [3].

Із досліджень станів ветеранів війни виявлено підвищений рівень психологічного стресу, що містить тривогу, депресію, ізоляцію, нав'язливі спогади. Деякі з них часто скаржаться на складнощі із соціальною адаптацією, відчуючи себе ізольованими та не знаходячи порозуміння з оточуючими. У них нерідко виникають сімейні конфлікти та проблеми в міжособистісних стосунках з іншими. Наслідки тривожних станів заважають реадaptaції військовослужбовців, негативно впливають на емоційний стан та спричиняють труднощі з самоконтролем, а в окремих випадках навіть провокують суїцидальну поведінку [1; 3].

Н. Павлик стверджує, що в небезпечних умовах військової діяльності формуються специфічні психологічні характеристики, які є ознаками певного типу особистості, що має досвід адаптації. Ці набуті особистісні риси стають проблемою для подальшої соціально-психологічної адаптації до звичних умов життя та виконання бойових завдань військовослужбовцями. Вони потребують реабілітаційної та психологічної корекції для відновлення психічного здоров'я [4].

Висновки. Отже, внаслідок воєнних дій серед військовослужбовців широко розповсюджуються тривожно-депресивні розлади, які руйнівно впливають на їх адаптивність. Статистика емпіричних досліджень у військово-медичних центрах підтверджує, що у більшості обстежуваних виявляють тривожні розлади та депресивний синдром, що підкреслюють актуальність цієї проблеми. Воєнні дії є значним стресом для психіки, що призводить до підвищення рівня кортизолу. Це своєю чергою, виснажує когнітивні функції і створює передумови для розвитку коморбідного тривожно-депресивного розладу, що з рештою впливає на адаптивність військовослужбовців ЗСУ.

Тривожно-депресивний розлад може дестабілізувати емоційну сферу, порушувати когнітивні функції, руйнувати соціальні зв'язки та знижувати професійну мотивацію. Усе це негативно впливає на взаємовідносини з людьми, призводить до конфліктів та

соціальної ізоляції, позначається на ефективності професійної діяльності, а також створює труднощі під час реабілітації.

Список використаних джерел

1. Кондрюкова В. В., Слюсар І. М. Соціально-психологічна адаптація військовослужбовців силових структур, звільнених у запас: навч.-метод. посіб. Київ: Гнозис, 2013. 116 с.
2. Корженко В. О., Жук А. М., Асєєва Ю. В. Тривожно-депресивні розлади та їх вплив на ментальне здоров'я в умовах війни. *Ментальне здоров'я*. 2024. № 2. С. 45-49.
3. Осадчук, Р. Особливості тривожності серед українських військовослужбовців. *Вісник Київського національного університету імені Тараса Шевченка. Психологія*. Київ, 2024. №1 (19). С. 44-47.
4. Павлик Н. В. Психологічний супровід військовослужбовців, спрямований на психологічну реабілітацію постстресових психічних розладів: метод. посіб. Київ, 2020. 92 с.
5. Показання та протипоказання до проведення психологічної реабілітації військовослужбовців після виконання завдань в бойових умовах. URL: <http://dcpp.nuczu.edu.ua/uk/4-4.html> (дата звернення: 14.11.2024).

ВПЛИВ ПОРУШЕННЯ СНУ НА ПСИХІЧНИЙ СТАН ОСОБИСТОСТІ

Мисько Яна, бакалавр, 1 курс, РДГУ

Керівник: Джежер О. В., старший викладач

У сучасному суспільстві, яке характеризується високим рівнем стресу, інформаційним перенасиченням і перевантаженням, особливого значення набуває питання про вплив сну на психічне здоров'я людини. Порухення сну дедалі частіше виявляються у молоді, студентів, працівників інтелектуальної сфери, що призводить до розвитку тривожних і депресивних станів, зниження працездатності, емоційного вигорання.

Електронне видання

Актуальні питання психологічної науки.
Альманах студентського наукового товариства

Випуск 19

Наукове редагування – Олег РУДЮК
Відповідальна за випуск – Наталія МИХАЛЬЧУК

Формат 60x80/16. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк арк. 5,2.